

2026-07-31 Nr. NV-2031

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-26-886(2) TAIS-26-9738(3)	DĖL PAREIGŪNŲ IR KARIŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-693 16 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-1626		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2026-07-31	<i>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2026-07-28	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narys L. Kasčiūnas siūlo nustatyti, kad tarnybos laikas tarptautinėse taikos įgyvendinimo / taikos įvedimo / taikos stabilizavimo operacijose, vykdytose nuo 1996-06-21 iki 2001-04-30, taip pat tarptautinėse operacijose, pradėtose vykdyti iki 2001-04-30 ir tęsiamose pagal tuo metu galiojusius Vyriausybės nutarimus, pensijai skirti būtų įskaitomas 1 tarnybos diena skaičiuojant kaip 3 dienas (taikant koeficientą 3).

Seimo nario nuomone, tai užtikrintų teisingesnį valstybinių pensijų skaičiavimą kariams, kurie dalyvavo ankstyvosiose tarptautinėse misijose. Šiuo metu 1 tarnybos diena Krašto apsaugos departamento struktūriniuose padaliniuose nuo 1990-04-25 iki 1991-08-23, Valstybės saugumo departamento sistemoje nuo 1990-03-26 iki 1991-08-23, Vadovybės apsaugos tarnyboje nuo 1990-04-11 iki 1990-06-07 ir Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriuje nuo 1990-06-08 iki 1991-08-23 skaičiuojama kaip 3 dienos. Tačiau ankstyvosios tarptautinės taikos operacijos Bosnijoje ir Hercegovinoje buvo rizikingos ir turėjo didelę reikšmę Lietuvos integracijai į NATO bei kariuomenės pasirengimo stiprinimui, todėl kario tarnybos laiką šiose operacijose tikslinga skaičiuoti padidinta trukme.

Seimo narys atkreipia dėmesį ir į tai, kad tuo metu priimtais Vyriausybės nutarimais buvo nustatyta, kad į tarnybos laiką, kurio reikia tarnybos stažui krašto apsaugos sistemoje nustatyti, 1 tarnybos diena vykdant tarptautines taikos operacijas įskaitoma kaip 3. Šie nutarimai sukūrė teisėtus lūkesčius kariams.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma nepritarti Įstatymo projektui:

- Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyti Vyriausybės nutarimai¹, kuriais grindžiamas pasiūlymas, **reguliuo ne valstybinių pensijų apskaičiavimą, o Lietuvos kariuomenės karių tarnybos sąlygas** tarptautinių operacijų kariniuose vienetuose (pvz., konkrečiai NATO vadovaujamoje taikos įgyvendinimo operacijoje buvusioje Jugoslavijoje).
- Pareigūno ar kario tarnybos laikas pareigūnų ir karių valstybinei pensijai skirti reguliuojamas Įstatyme**, kuriame nei šiuo metu, nei 1996–2001 m. ar vėliau **nenumatyta galimybė tarnybos laiką įgyvendinant tarptautines operacijas traktuoti kitaip nei tarnybą Lietuvoje**. Todėl nustatytasis teisinis reguliavimas negalėjo sukurti teisėtų lūkesčių pareigūnams ir kariams.
- Tarnybos laikas pareigūnų ir karių valstybinei pensijai skirti yra savarankiška teisinė kategorija ir nebūtinai sutampa su laiku, naudojamu darbo užmokesčiui, priedams ar priemokoms nustatyti**. Atskyrimą lemia specifinė valstybinės pensijos prigimtis – tai yra valstybės biudžeto lėšomis finansuojama, nesusieta su asmens įmokomis, dažnu atveju papildoma (pvz., sukakus senatvės pensijos amžių ir mokama kartu su socialinio draudimo pensija) garantija.
- Tarnybos laiką minėtai pensijai skirti vertinant ne tik pagal faktinį tarnybos laiką, bet ir pagal tarnybos rizikos lygį, **galėtų būti sukurtas precedentas skiriant valstybines pensijas panašiai dvigubinti ar trigubinti tarnybos laiką ir kitiems pareigūnams ar kariams, vykdantiems rizikingą veiklą** (pvz., antiteroristinių operacijų rinktinės „Aras“ pareigūnams vykdant išminavimo, gelbėjimo, šturmovimo užduotis).

¹ Vyriausybės 1996-06-21 nutarimas Nr. 736 „Dėl Lietuvos kariuomenės kuopos pasirengimo ir dalyvavimo taikos įgyvendinimo operacijose“, Vyriausybės 1997-06-30 nutarimas Nr. 694 „Dėl Lietuvos kariuomenės karių, tarnaujančių tarptautinių operacijų padaliniuose, tarnybos sąlygų ir tarnybinių atlyginimų“ (negalioja nuo 2001-05-01) ir Vyriausybės 2000-09-21 nutarimas Nr. 1126 „Dėl Lietuvos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų tarnybos tarptautinių operacijų kariniuose vienetuose sąlygų“ (negalioja nuo 2004-07-01)

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

- Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas nėra pakankamai pagrįstas konstitucinio asmenų lygiateisiškumo principo požiūriu, nes neapima visų į pareigūnų ir karių valstybines pensijas galinčių pretenduoti asmenų, kurie nurodytu laikotarpiu dalyvavo tarptautinėse operacijose, taip pat tarnybos analogiškose tarptautinėse operacijose, kurios pradėtos po 2001-04-30, nors tokių tarptautinių operacijų taip pat buvo (pvz., nuo 2002-10-15 iki 2003-08-10 JT ISAF taikos įvedimo misija Afganistane, ir kt.).
- Įgyvendinant Įstatymo projekto pasiūlymus, **prireiks papildomų valstybės biudžeto lėšų**, kurios nenumatytos.

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☒Taip ☐Ne

Pritarus Įstatymo projektui, papildomai iš valstybės biudžeto kasmet prireiktų **apie 100 tūkst. eurų**.

ADMINISTRACINĖ NAŠTA (PRISITAIKYMO IŠLAIDOS) ☐ Taip ☒ Ne	GYVENTOJAMS	☐ Taip ☒ Ne
	ŪKIO SUBJEKTAMS	☐ Taip ☒ Ne
	VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS	☐ Taip ☒ Ne

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS

☒TM ☒FM ☐AM ☐EIM ☐EM ☒KAM ☐KM ☐SADM ☐SAM ☐SM ☐ŠMSM ☐URM ☒VRM ☐ŽŪM ☐LSA
☐Verslo asociacijos ☐Profesinės asociacijos ☐Nevyriausybės organizacijos ☒Kita

Projektas be pastabų suderintas su FM, KAM, Vadovybės apsaugos tarnyba, Muitinės departamentu, Generaline prokuratūra, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba.
 Projektas patikslintas pagal TM ir VRM pastabas (suderinta darbo tvarka).

PASIŪLYMAI IR KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2026-07-23 išvadoje Nr. NV-1962 pateiktas pastabas (suderinta darbo tvarka).

PAŽYMĄ PARENGĖ	Daiva Buivydaitė-Garbštienė
	Socialinės politikos grupė, Pavaduojanti A. Gratulevičienę